

STANDARD OCUPAȚIONAL

Ocupația: Asistent maternal

Domeniul : Asistență socială

Cod COR : 513103

Anul 2004

Ocupația: Asistent maternal

Inițiatorul proiectului de standard:

Centrul de Resurse și Formare în Profesii Sociale PRO VOCAȚIE

Parteneri în verificarea și validarea standardului ocupațional:

Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție

Membrii echipei de redactare:

Cercetător științific sociolog **Sorin Cace**,
Jurist **Nicoleta Curelaru**
Asistent social **Georgeta Jurcan**,
Cercetător științific psiholog **Anca Mănoiu**,
Asistent social **Liliana Momeu**
Psiholog **Mihaela Săhlean**

Referenți de specialitate:

Medic **Theodora Bertzi**
Jurist **Sorin Brașoveanu**
Sociolog **Sorin Bârlădeanu**
Asistent social **Ioana Bora**
Asistent social **Alina Comnoiu**
Jurist **Atena Fătu**
Asistent social **Monica Filip**
Asistent social **Haidu Ovidiu**

Ocupația: Asistent maternal

Descrierea ocupației

Asistentul maternal este persoana fizică, atestată în condițiile legii, care asigură prin activitatea pe care o desfășoară, la domiciliul propriu, creșterea, îngrijirea și educarea necesară dezvoltării armonioase a copiilor pe care îi are în plasament sau în încredințare.

Atribuțiile asistentului maternal:

- Să asigure creșterea, îngrijirea și educarea copiilor în vederea asigurării unei dezvoltări armonioase, fizice, psihice, intelectuale și afective
- Să asigure integrarea copiilor în familia sa aplicându-le un tratament egal cu al celorlalți membri ai familiei
- Să asigure integrarea copiilor în viața socială
- Să contribuie la pregătirea reintegrării copiilor în familia lor naturală sau la integrarea acestora în familia adoptivă
- Să asigure continuitatea activității și pe perioada concediului legal de odihnă, cu excepțiile prevăzute de lege
- Să păstreze confidențialitatea informațiilor pe care le primește cu privire la copii
- Să participe la cursuri de perfecționare organizate de angajator
- Să noteze evenimentele deosebite privind viața copilului, sănătatea și îngrijirea medicală a acestuia, activitatea școlară, progresul înregistrat și performanțele acestora
- Să sesizeze angajatorul cu privire la orice schimbare survenită în situația lor personală, familială sau socială de natură a influența activitatea lor profesională, precum și cu privire la orice probleme apărute în legătură cu copilul.

Structura atribuțiilor asistentului maternal:

- în relația cu copilul să asigure funcția: de îngrijire, de educare și de comunicare
- în relația cu familia naturală/de adopție să asigure funcția: de comunicare și de informare
- în relația cu angajatorul să asigure funcția de : de comunicare, de informare și formare profesională

Sarcinile asistentului maternal:

- asigurarea unui mediu de viață și climat adecvat dezvoltării complexe a copilului din punct de vedere, fizic, psihic, afectiv
- asigurarea unui spațiu de viață individualizat copilului
- să asigure igiena și alimentația corespunzătoare
- stimulează participarea copilului la viața de familie

Responsabilitățile asistentului maternal

- să contribuie la creșterea, îngrijirea și educarea copiilor în vederea asigurării unei dezvoltări armonioase
- să le asigure copiilor primiți în îngrijire un tratament egal cu a celorlalți membri ai familiei
- să favorizeze integrarea copiilor în viața socială
- să pregătească copiii pentru reintegrarea în familia naturală sau de adopție
- să colaboreze cu specialiștii angajatorului și să le permită acestora monitorizarea activității și evaluarea evoluției copilului
- să respecte dreptul la identitate și istoria proprie a copilului
- să păstreze confidențialitatea informațiilor cu privire la situația familială a copilului
- să participe la cursuri de pregătire

UNITĂȚI DE COMPETENȚĂ

Domeniul de competență	Nr. crt.	Titlul unității
Competențe fundamentale	1	Planificarea propriei activități
	2	Dezvoltarea cunoștințelor și deprinderilor
	3	Lucrul în echipă
Competențe generale	4	Formarea deprinderilor de viață
	5	Supravegherea stării de sănătate a beneficiarului
	6	Urmărirea respectării drepturilor beneficiarului
Competențe specifice ocupației	7	Integrarea copilului în familia asistentului maternal
	8	Integrarea copilului în viața socială
	9	Asistarea copilului în procesul educațional
	10	Comunicarea cu copilul
	11	Gestionarea actelor și documentelor copilului
	12	Asigurarea integrității copilului
	13	Asigurarea unei relații armonioase cu familia naturală sau de adopție

UNITATEA 1

PLANIFICAREA PROPRIEI ACTIVITĂȚI

Descriere

Unitatea se referă la competența necesară asistentului maternal de a realiza o planificare realistă și corectă a activităților cotidiene.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Stabilește activitățile specifice	<p>1.1. Activitățile și obiectivele specifice sunt stabilite în colaborare cu echipa</p> <p>1.2. Obiectivele activităților specifice sunt astfel stabilite încât să asigure atât îngrijirea beneficiarului cât și stimularea acestuia în activitățile cotidiene.</p> <p>1.3. Activitățile cuprinse în documentele oficiale sunt respectate cu strictețe.</p>
2. Ierarhizează activitățile ce urmează a fi derulate	<p>2.1. Ierarhizarea se realizează cu atenție ținând cont de capacitățile beneficiarului</p> <p>2.2. Activitățile ce urmează a fi derulate sunt ierarhizate cu promptitudine imediat după stabilirea nevoilor beneficiarului.</p> <p>2.3. Activitățile sunt ierarhizate în funcție de tipul de capacități/achiziții și vârsta beneficiarului.</p> <p>2.4. Ierarhizarea priorităților este flexibilă, modificându-se în funcție de situațiile de risc</p>
3. Estimează perioada de timp necesară derulării activităților	<p>3.1. Perioada de timp este estimată în funcție de capacitățile beneficiarului și obiectivele activităților stabilite.</p> <p>3.2. Planificarea este realizată pe termen scurt, mediu și lung.</p> <p>3.3. Perioada de timp este estimată realist pe baza unei analize atente a datelor ce compun situația existentă.</p> <p>3.4. Elaborează un program de activități flexibil, adaptabil noilor situații apărute.</p>
4. Evaluează și adaptează programul zilnic în funcție de nevoi	<p>4.1. Programul este evaluat și adaptat continuu, în funcție de evoluția beneficiarului.</p> <p>4.2. Programul activităților zilnice este adaptat în funcție de situațiile nou apărute .</p>

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABLE

Documentele oficiale luate în considerare în planificarea activității:

- Hotărâre de plasament
- Raportul de evaluare a problemelor,
- Planul individualizat de protecție
- Propunerea de orientare școlară .
- Fișa postului/ Contractul de muncă – aceste documente stabilesc atribuțiile, responsabilitățile și obligațiile asistentului maternal
- Hotărârea de ocrotire/Certificatul de încadrare în grad de handicap
- Fișa medicală

Arii de activitate:

- Acordarea îngrijirii respectând normele igienice
- Asigurarea alimentației și hrănirii specifice vârstei
- Adaptarea mediului la nevoile beneficiarului
- Supravegherea stării de sănătate și respectarea recomandărilor specialiștilor
- Comunicarea cu beneficiarul
- Stimularea participării beneficiarului la activitățile din familie și comunitate
- Asistarea integrării școlare și a educației permanente
- Reprezentarea beneficiarului

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoștințe:

- Noțiuni de bază de psihologie a copilului și de puericultura
- Noțiuni elementare de asistență medicală
- Noțiuni de management organizațional
- Noțiuni de management al timpului
- Noțiuni de legislație
- Managementul de caz

Abilități:

- De comunicare verbală și non-verbală;
- De estimare a termenelor;
- De analiză și sinteză.
- De evaluare obiectivă a priorităților

La evaluare se vor urmări:

- Redactarea planului de lucru în concordanță cu nevoile beneficiarului
- Capacitatea de a stabili o ierarhizare pertinentă a acțiunilor specifice;
- Capacitatea de a planifica activitățile în funcție de priorități;
- Existența unor planuri de activitate pe termen scurt, mediu și lung;
- Măsura în care raportul periodic conține date referitoare la evoluția beneficiarului în funcție de obiectivele planului individualizat de protecție

UNITATEA 2

DEZVOLTAREA CUNOȘTINȚELOR ȘI DEPRINDERILOR

Descriere

Unitatea se referă la competența asistentului maternal de a-și identifica nevoile de pregătire profesională și de a se perfecționa continuu.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică nevoile de formare specifică	1.1. Ariile profesionale în care are nevoie de îmbunătățiri sunt identificate cu obiectivitate. 1.2. Identificarea unor cursuri de formare conform unor module necesare lărgirii sferei de cunoștințe 1.3. Programarea termenelor pentru pregătirea continuă se face în mod realist, adaptându-se situațiile concrete.
2. Participă la cursurile de perfecționare	2.1 Formarea continuă se face în scopul însușirii de noi cunoștințe. 2.2. Participă la formările inițiate de angajator. 2.3. Aplică cunoștințele dobândite în timpul instruirii pentru creșterea eficienței și calității serviciilor acordate beneficiarului 2.4. Formarea profesională se face cu responsabilitate, în scopul recunoașterii capacităților profesionale.
3. Aplică în mod corespunzător cunoștințele dobândite	3.1. Demersurile pentru îmbogățirea și completarea cunoștințelor sunt inițiate cu realism. 3.2. Elaborarea planului individual de studiu se realizează cu responsabilitate. 3.3. Efectuează documentarea permanentă privind noile metode și tehnici de îngrijire, creștere și educare a beneficiarului.

GAMA DE VARIABLE

Nivelul de pregătire ține seama de:

- studii
- competențele dobândite anterior angajării

Sursele de informare sunt:

- publicații de specialitate,
- cărți referitoare la tehnicile de îngrijire specifice vârstei beneficiarului
- prospecte de produse noi de igienizare, medicamente, alimente.

Ocupația: Asistent maternal

Forme de pregătire:

- Formală, Informală, Vocațională
- Stagii de formare, Schimburi de experiență

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoștințe:

- Modalități moderne de învățare
- Modalități moderne de comunicare
- Noțiuni psihopedagogice

Abilități:

- Responsabilitate
- Perseverență
- Realism în aprecierea propriei activități
- Sesizarea greșelilor
- Dorința de perfecționare permanentă

La evaluare se urmăresc:

- Spiritul de observație analitic în autoaprecierea nivelului de pregătire profesională
- Perseverență în ceea ce privește formarea continuă
- Realism și exigență în evaluarea nevoilor de formare
- Capacitatea de adaptare a cunoștințelor la particularitățile contextului de viață al beneficiarului;
- Discernământ în alegerea formei de pregătire
- Spirit practic și autoexigență în implementarea cunoștințelor dobândite

Modalități de evaluare:

- Autoanaliza activității
- Analiza rezultatelor activității
- Feedback de la beneficiar, de la asistentul social și de la grupul de referință
- Discuții tematice

UNITATEA 3 LUCRUL ÎN ECHIPA

Descriere

Unitatea se referă la competența necesară asistentului maternal de a lucra și a colabora în echipă cu persoanele implicate în protecția copilului.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Colaborează cu membrii echipei	1.1. Colaborează permanent cu membrii echipei multidisciplinare ținând cont de interesul superior al beneficiarului 1.2. Solicită sprijinul membrilor echipei în funcție de situațiile particulare 1.3. Lucrează cu membrii echipei dând dovadă de obiectivitate și receptivitate.
2. Participă la stabilirea obiectivelor	2.1. Obiectivele sunt stabilite împreună cu ceilalți membri ai echipei în funcție de caracteristicile beneficiarului. 2.2. Obiectivele sunt stabilite cu claritate, putând fi identificate rezultatele așteptate și termenele de realizare. 2.3. Obiectivele sunt stabilite cu promptitudine, imediat după studierea amănunțită a situației beneficiarului.
3. Facilitează schimburile de informații	3.1. Informează echipa despre orice modificare a situației beneficiarului. 3.2. Schimburile de informații sunt facilitate prin menținerea unei legături permanente între membrii echipei. 3.3. Schimburile de informații sunt facilitate prin transmiterea datelor în timp optim. 3.4. Schimburile de informații sunt facilitate prin comunicarea lor într-o formă clară, accesibilă.
4. Respectă recomandările specialiștilor	4.1. Respectarea recomandărilor specialiștilor se realizează cu strictețe. 4.2. Tehnicile și procedurile recomandate sunt aplicate corect.

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABLE

Echipe: Asistentul maternal, beneficiarul, membrii familiei asistentului maternal, familia biologică a beneficiarului și/sau a familiei potențial adoptive

Membrii echipei multidisciplinare: Medic de familie, Asistent social; Psiholog; Logoped; Neuropsihiatru; Medic pediatru; Educator; Învățător, profesori, diriginte; Consilier psihopedagogic; Asistent medical, Puericultor

Schimbările de informații se pot realiza: Verbal; În scris.

Raportul de evaluare, Planul de îngrijire personalizat și Propunerea de orientare educațională, Hotărârea Comisiei de Protecție a Copilului, Certificatul de încadrare într-o categorie de persoane care necesită protecție specială

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoștințe:

- Tehnici de organizare a muncii în echipă;
- Informații necesare respectării fiecărei recomandări în parte;
- Deprinderi necesare pentru aplicarea recomandărilor;
- Importanța respectării recomandărilor specialiștilor;
- Autonomia beneficiarului și reducerea dependenței
- Recuperare, compensare, educație, stimulare

Abilități:

- De comunicare instrumentală;
- De decizie operativă;
- Flexibilitate
- adaptabilitate
- De a lucra în echipă;
- De analiză și sinteză.
- Decodificarea corectă a recomandărilor; solicitarea feedback-ului;
- Exactitate în respectarea recomandărilor;
- Punctualitate și respectarea termenelor și planurilor;
- Autoevaluare continuă (confruntarea recomandărilor cu propriile competențe);

La evaluare se vor urmări:

- Abilitatea de a coopera cu echipa multidisciplinară.
- Capacitatea de a relaționa cu membrii echipei în stabilirea, de comun acord, a obiectivelor, activităților, metodelor și termenelor de realizare;
- Capacitatea de a stabili graficul întâlnirilor în funcție de particularitățile cazului și de programul specialiștilor;

UNITATEA 4

FORMAREA DEPRINDERILOR DE VIAȚĂ

Descriere

Unitatea se referă la competența necesară asistentului maternal de a asigura beneficiarului formarea deprinderilor de viață, în vederea satisfacerii trebuințelor sale fundamentale și asigurării calității vieții.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Asigură condițiile minime ale unui trai decent.	1.1. Asigură cu responsabilitate beneficiarului un spațiu individualizat. 1.2. Creează un cadru securizant, funcțional și estetic. 1.3. Spațiul este igienizat și adecvat particularităților beneficiarului
2. Dezvoltă deprinderile de igienă personală.	2.1. Identifică prezența sau absența deprinderilor de igienă personală la beneficiar 2.2. Stimulează beneficiarul pentru formarea deprinderilor de igienă personală 2.3. Asistă beneficiarul în funcție de nevoi și capacități, performanțele și deprinderile acestuia în formarea unor deprinderi de igienă personală
3. Asigură însușirea limbajului adecvat.	3.1. Identifică capacitățile de verbalizare ale beneficiarului. 3.2. Stimulează beneficiarul pentru a-și însuși un limbaj corect. 3.3. Urmărește utilizarea corectă a limbajului de către beneficiar.
4. Asigură însușirea principiilor, normelor și valorilor societății.	4.1. Utilizând un limbaj adecvat vârstei explică beneficiarului semnificația principiilor, normelor și valorilor sociale; 4.2. Sprijină învățarea de către beneficiar a principiilor, normelor și valorilor sociale; 4.3. Verifică respectarea și aplicarea corectă a principiilor, normelor și valorilor societății.
5. Sprijină beneficiarul în dezvoltarea aptitudinilor și deprinderilor necesare vieții de adult.	5.1. Identifică aptitudinile și deprinderile beneficiarului; 5.2. Stimulează formarea deprinderilor și aptitudinilor beneficiarului; 5.3. Asistă beneficiarul în utilizarea deprinderilor și aptitudinilor necesare unei vieți independente.

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABLE

Activități specifice, în funcție de vârsta și dezvoltarea beneficiarului:

- Igienizarea spațiului personal
- Igienizarea spațiului comun
- Igiena personală
- Igienizarea lucrurilor personale
- Crearea și întreținerea spațiului personalizat
- Stimularea comunicării
- Participarea împreună cu copilul la activitățile desfășurate în comunitate

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoștințe și deprinderi:

- Noțiuni de igienă a locuinței, a persoanei, a mediului înconjurător.
- Noțiuni de ontogeneză
- Noțiuni de pedagogie
- Noțiuni de etică și morală
- Elemente de comunicare

Abilități

- Îndemânare;
- Promptitudine;
- Empatie;
- Corectitudine
- Răbdare;
- Conștiinciozitate
- Respect față de celălalt;
- Ținută curată și îngrijită.

La evaluare se vor urmări :

- Capacitatea de a evalua corect performanțele beneficiarului
- Capacitatea de a realiza corect îngrijirile corporale ale beneficiarului
- Respectarea normelor igienico-sanitare.
- Capacitatea de a stimula beneficiarul pentru însușirea unor deprinderi pentru viața independentă

UNITATEA 5

SUPRAVEGHEREA STĂRII DE SĂNĂTATE A BENEFICIARULUI

Descriere

Unitatea se referă la competența asistentului maternal de a supraveghea permanent starea de sănătate a beneficiarului, de a semnaliza orice modificare apărută și de a interveni prompt pentru îmbunătățirea stării de sănătate.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică starea de sănătate a beneficiarului	1.1. Observarea promptă a modificărilor stării de sănătate a beneficiarului 1.2. Schimbările stării de sănătate a beneficiarului se anunță cu operativitate medicului. 1.3. Schimbările stării de sănătate a beneficiarului se anunță cu operativitate și membrilor echipei multidisciplinare
2. Monitorizează starea de sănătate a beneficiarului	2.1. Măsurarea parametrilor se efectuează după observarea unor schimbări în starea de sănătate precum și la cererea beneficiarului. 2.2. Interpretarea valorilor măsurate se face prin confruntarea cu valorile normale. 2.3. Asistarea beneficiarului la controalele medicale periodice
3. Aplică proceduri de intervenție în stări critice	3.1. Anunță prompt medicul și/sau salvarea în cazul unor abateri de la valorile normale a parametrilor stării de sănătate. 3.2. Acționează cu rapiditate în vederea transportării beneficiarului într-un spital de urgență, dacă starea acestuia este foarte gravă. 3.3. Administrarea medicamentelor se realizează cu respectarea strictă a prescripțiilor medicale

GAMA DE VARIABLE

Modificările care indică afectarea funcțiilor vitale sunt identificate prin:

- Evaluarea parametrilor măsurați (temperatura corpului, pulsul, tensiunea arterială)
- Sesizarea din timp a eventualelor tulburări și, pe cât posibil, prevenirea aparițiilor lor;
- Urmărirea evoluției afecțiunilor pentru a preveni, opri sau încetini agravarea fenomenului;
- Alimentația; refuzul alimentelor sau lichidelor;
- Modificări ale ritmului somn-veghe: modificări cantitative ale somnului (hiposomnie-hipersomnie), modificări calitative ale somnului (coșmaruri)

Ocupația: Asistent maternal

- Modificări în comportament
- Tehnici specifice: – măsurarea temperaturii.
- Administrarea medicamentelor pe cale orală, anală

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoștințe și deprinderi

- Cunoașterea simptomatologiei somatice;
- Tehnici de utilizare a termometrului;
- Tehnici de îngrijire
- Tehnici de prim ajutor
- Administrarea medicației conform prescripțiilor specialiștilor;

Abilități

- Promptitudine,
- Spirit de observație,
- Corectitudine
- Grija/precauție în evaluarea și interpretarea datelor;
- Respectarea regulilor în monitorizarea funcțiilor vitale
- Rapiditate în luarea deciziilor
- Atenție distributivă

La evaluare se vor urmări:

- Capacitate de a face față unor situații neprevăzute;
- Capacitatea de a compara starea de normalitate cu cea în care apar modificări;
- Capacitatea de a lua decizii optime în situații de criză/limită
- Promptitudinea, rapiditatea și hotărârea în solicitarea ajutorului pentru beneficiar;
- Urmărirea conștientă și permanentă a funcțiilor vitale.

UNITATEA 6

URMARIREA RESPECTĂRII DREPTURILOR BENEFICIARILOR

Descriere

Unitatea prezintă competențele asistentului maternal necesare pentru a sprijini protecția și promovarea drepturilor și libertăților fundamentale ale copilului .

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Culege informații privind respectarea drepturilor beneficiarului.	1.1 Se informează cu privire la drepturile și obligațiile beneficiarului. 1.2. Informațiile cu privire la drepturile și obligațiile asigurate prin sistemul de protecție specială sunt permanent actualizate.
2. Urmărește respectarea drepturilor beneficiarului	2.1. Identifică situațiile de încălcare a drepturilor beneficiarului. 2.2. Asistarea beneficiarului se realizează cu perseverență până la asigurarea drepturilor prevăzute de lege.
3. Intervine în cazul încălcării drepturilor beneficiarului	3.1 Se asigură de obținerea și exercitarea drepturilor beneficiarului. 3.2. Sprijinirea beneficiarului este realizată întotdeauna cu respectarea confidențialității informației

GAMA DE VARIABLE

Drepturile înscrise în Constituția României, Convenția ONU cu privire la drepturile copilului și legislația de protecție specială, Convenția Europeană cu Privire la Drepturile Omului.

Autorități implicate conform legislației în vigoare.

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoștințe:

- Noțiuni privind legislația în vigoare cu privire la protecția copilului
- Noțiuni privind egalitatea de șanse
- Noțiuni privind drepturile copilului
- Instituțiile de ocrotire a copilului.

Ocupația: Asistent maternal

- Noțiuni privind drepturile omului
- Tehnici de negociere

Atitudini, Deprinderi

- Responsabilitate, calm, perseverență;
- Redactarea unei cereri către autorități;

La evaluare se va urmări:

- promptitudinea identificării încălcării drepturilor
- cunoașterea drepturilor, libertăților fundamentale și a obligațiilor beneficiarului
- perseverența în dobândirea și asigurarea exercitării drepturilor beneficiarului.

UNITATEA 7

INTEGRAREA COPILULUI ÎN FAMILIA ASISTENTULUI MATERNAL

Descriere

Unitatea se referă la competența necesară asistentului maternal pentru integrarea copilului în familia sa.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică modalitățile de integrare	1.1. Modalitățile de integrare în familie sunt identificate cu atenție în funcție de particularitățile beneficiarului și ale familiei asistentului maternal. 1.2. Modalitățile de integrare în familie sunt discutate în cadrul echipei multidisciplinare.
2. Asigură un tratament nediscriminatoriu în raport cu ceilalți membri ai familiei	2.1. Copilul este urmărit cu atenție o anumită perioadă de timp după integrarea în familie, urmărindu-se adaptarea treptată a acestuia la mediul familial. 2.2. Copilul este tratat în mod egal cu ceilalți membri ai familiei
3. Identifică situațiile/ cauzele care pot afecta integrarea copilului în familia asistentului maternal	3.1. Cauzele care pot afecta integrarea copilului sunt identificate cu promptitudine în funcție de situația familială 3.2. Asistentul maternal găsește soluții pentru rezolvarea situației de criză. 3.3. Copilul este urmărit cu atenție, identificând cu promptitudine situațiile de criză apărute.

GAMA DE VARIABLE:

Particularitățile cazului:

- copilul menține legătura cu familia naturală
- copilul nu menține legătura cu familia naturală
- copil cu dizabilități;
- copil cu tulburări de comportament;
- vârsta copilului
- domiciliul beneficiarului

Situațiile de criză:

- agravarea unor tulburări de comportament;
- apariția unor tulburări de comportament ca urmare a unor conflicte ale copilului cu familia asistentului maternal;
- refuzul oricărei forme de comunicare cu familia asistentului maternal;

Ocupația: Asistent maternal

- dificultăți de adaptare ale familiei asistentului maternal la particularitățile copilului.

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoștințe

- Elemente de psihologia copilului;
- Elemente de sociologia familiei;
- Elemente de teoria comunicării;
- Elemente de asistență socială;

Abilități:

- de comunicare;
- de adaptare a limbajului la nivelul de înțelegere al copilului;
- de analiză a situațiilor apărute;
- de depășire a situațiilor de criză.

La evaluare se vor urmări:

- capacitatea de a identifica și de a analiza corespunzător caracteristicile copilului și de a le asocia cu cele mai potrivite modalități de integrare;
- interpretarea cauzelor unor comportamente ale copilului și familiei în care se urmărește a se realiza integrarea și contracararea efectelor negative ale acestora;
- capacitatea de a transmite eficient informații în cadrul familiei pe întregul parcurs al adaptării copilului în familie;
- capacitatea de a identifica și interpreta punctele critice ale cazului pentru o rezolvare eficientă a cazului;
- capacitatea de a selecta soluțiile adecvate pentru depășirea unei posibile situații de criză;
- capacitatea de a se orienta atât către soluții guvernamentale cât și spre cele oferite de organizații non guvernamentale în funcție de domeniile lor de activitate

UNITATEA 8

INTEGRAREA COPILULUI ÎN VIAȚA SOCIALĂ

Descriere

Unitatea se referă la competența asistentului maternal de a facilita integrarea copilului în viața socială.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică modalități de integrare	1.1. Modalitățile de integrare socială sunt identificate cu atenție în funcție de particularitățile copilului. 1.2. Modalitățile de integrare socială sunt identificate pe baza stabilirii eficienței / importanței deciziei de integrare. 1.3. Modalitățile de integrare socială sunt discutate în cadrul echipei multidisciplinare.
2. Participă la activitățile legate de integrarea copilului la viața socială	2.1. Sprijinul necesar pentru integrarea la viața socială și în comunitate este asigurat cu promptitudine. 2.2. Informațiile privind viața socială a comunității sunt asigurate în timp util 2.3. Asigura participarea activă a copilului la viața socială. 2.4. Deciziile copilului în ceea ce privește petrecerea timpului liber sunt respectate.
3. Sprijină menținerea relațiilor copilului cu prietenii și stimulează dezvoltarea de noi relații	3.1. Contribuie la menținerea relațiilor anterioare ale copilului dacă sunt în interesul acestuia. 3.2. Stimulează formarea unor noi relații pentru copil. 3.3. Sprijinul acordat copilului se face în concordanță cu nevoile de relaționare ale acestuia.
4. Solicită sprijin în rezolvarea situațiilor de neadaptare a copilului la viața socială	4.1. Situațiile de neadaptare sunt identificate prompt 4.2. Sunt identificate dimensiunile care contribuie la neadaptare. 4.3. Sprijinul este solicitat de la membrii echipei multidisciplinare. 4.4. Soluțiile și recomandările sunt luate de comun acord cu echipa multidisciplinară.

GAMA DE VARIABILE:

Modalități de integrare

- școala, grădinița, alte forme de învățământ
- activități extrașcolare și de petrecere a timpului liber
- activități culturale specifice comunității sau grupului de apartenență

Ocupația: Asistent maternal

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoștințe

- Elemente de psihologia copilului;
- Elemente de sociologia familiei;
- Elemente de teoria comunicării;
- Elemente de asistență socială;
- Elemente de psihopatologie infantilă

Abilități:

- de comunicare;
- de adaptare a limbajului la nivelul de înțelegere al copilului;
- de analiză a situațiilor apărute
- de depășire a situațiilor de criză

La evaluare se vor urmări:

- capacitatea de a identifica și analiza corespunzător caracteristicile copilului și de a le asocia cu cele mai potrivite modalități de integrare în societate;
- interpretarea cauzelor unor comportamente negative ale copilului în societate și contracararea acestora;
- capacitatea de a identifica și interpreta punctele critice ale cazului pentru o rezolvare eficientă a acestuia;
- capacitatea de a identifica soluțiile adecvate pentru depășirea unei posibile situații de criză;
- capacitatea de identificare a unor modalități variate prin care copilul este ajutat să se integreze în comunitate.

UNITATEA 9

ASISTAREA COPILULUI ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Descriere

Unitatea se referă la competența asistentului maternal pentru integrarea copilului în procesul educațional.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică nevoile educaționale ale copilului	1.1. Nevoile educaționale ale copilului sunt identificate cu atenție în funcție de particularitățile copilului. 1.2. Nevoile educaționale sunt discutate în cadrul echipei multidisciplinare.
2. Asigură participarea copilului la o formă de învățământ	2.1. Solicitarea evaluării copilului în vederea integrării în sistemul de învățământ este realizată la momentul potrivit, conform prevederilor legii. 2.2. Informațiile privind competențele și performanțele copilului sunt prezentate cu claritate și profesionalism, specialiștilor implicați în evaluarea complexă.
3. Asigură un mediu adecvat promovării educației	3.1. Asigurarea spațiului adecvat pentru efectuarea lecțiilor, cu respectarea normelor igienice. 3.2. Participarea la supravegherea pregătirii temelor, la ședințele cu părinții și la alte activități școlare se realizează în concordanță cu nevoile copilului.

GAMA DE VARIABLE:

Modalități de integrare

- integrarea într-o formă de învățământ adecvată

Particularitățile cazului:

- vârsta copilului
- capacitățile fizice și psihice ale copilului

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoștințe

- Elemente de psihologia copilului;
- Elemente de teoria comunicării;

Ocupația: Asistent maternal

Abilități:

- de comunicare;
- de adaptare a limbajului la nivelul de înțelegere al copilului;

La evaluare se vor urmări:

- capacitatea de a identifica nevoile educaționale ale copilului
- capacitatea de a motiva copilul pentru integrarea lui în sistemul educațional
- capacitatea de a identifica soluții adecvate pentru depășirea unor posibile situații de criză
- capacitatea de a stabili relații eficiente cu unitatea de învățământ
- capacitatea de a solicita sprijinul echipei multidisciplinare în situații de criză

UNITATEA 10

COMUNICAREA CU COPILUL

Descriere:

Unitatea se referă la competența asistentului maternal de a comunica permanent cu copilul și de a transmite acestuia toate informațiile necesare astfel încât copilul să poată fi implicat, potrivit vârstei, în toate deciziile care îl privesc.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică o formă de comunicare adecvată vârstei beneficiarului	<p>1.1. Identifică/evaluatează stadiul de dezvoltare al copilului, din punct de vedere al abilităților de comunicare</p> <p>1.2. Identificarea implică atât abilitățile de comunicare verbale cât și cele non-verbale</p> <p>1.3. Identificarea se realizează cu obiectivitate, într-un mediu care să stimuleze abilitățile de comunicare ale copilului</p>
2. Utilizează o formă de comunicare adecvată	<p>2.1. Limbajul folosit este în concordanță cu abilitățile de comunicare identificate ale copilului</p> <p>2.2. Limbajul folosit respectă, pe cât posibil, specificul mediului din care provine copilul</p> <p>2.3. Limbajul folosit în comunicarea cu copilul este adecvat dezvoltării fizice și socio-educative a acestuia</p>
3. Identifică deficiențele de comunicare	<p>3.1. Folosește modalități variate de stimulare a copilului pentru identificarea eventualelor deficiente de comunicare ale acestuia</p> <p>3.2. Aceste deficiente sunt stabilite atât pe baza propriilor observații cât și prin colaborarea cu membrii echipei de specialiști</p> <p>3.3. Deficiențele de comunicare sunt corect stabilite în urma analizării informațiilor, în vederea sublinierii particularităților fiecărui caz</p>
4. Urmărește corectarea deficiențelor de comunicare	<p>4.1. Utilizează propriile cunoștințe și abilități în soluționarea deficiențelor de comunicare identificate</p> <p>4.2. Sesizează responsabilul de caz în situațiile în care sprijinul unui specialist este necesar pentru depășirea deficiențelor identificate</p> <p>4.3. Soluțiile de corectare a deficiențelor se reformulează, dacă este cazul, funcție de elementele nou apărute în procesul de comunicare cu copilul</p>

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABLE

Surse potențiale de deficiențe de comunicare, dpdv al copilului:

- incapacitatea copilului de a forma relații normale de atașament (atașament excesiv și nediscriminat sau respingerea oricărui adult)
- tulburări de comportament (agresivitate excesivă, episoade prelungite de pierdere a controlului / hiperactivitate sau încăpățănare excesivă)
- probleme emoționale (stima de sine scăzută, teamă excesivă sau autoblamare, somnambulism)
- incapacitate de adaptare la noi medii (grădiniță, la școală, liceu, într-un grup de copii)
- dizabilități ale copilului
- lipsa stimulării copilului în a comunica

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoștințe

- Elemente de psihologia copilului
- Elemente de comunicare instrumentală

Abilități

- de comunicare
- de analiza și sinteză
- capacitate empatică
- spirit de observație
- de a câștiga încrederea copilului

În evaluare se vor urmări:

- abilitatea de a comunica eficient cu copilul, respectând particularitățile acestuia
- capacitatea de a crea situații în care copilul să se poată exprima sau să poată depăși deficiențele de comunicare
- abilitatea de a decodifica corect informația transmisă de copil
- abilitatea de a folosi tehnici și metode variate pentru a comunica cu copilul
- capacitatea de a distinge deficiențele grave de comunicare și de a solicita sprijin în depășirea acestora

UNITATEA 11

GESTIONAREA ACTELOR ȘI DOCUMENTELOR CU PRIVIRE LA COPIL

Descriere:

Unitatea se referă la competențele asistentului maternal de a întocmi și păstra documentele cu privire la copilul pe care-l are în îngrijire.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Participă la întocmirea actelor și documentelor cu privire la copil	1.1. Colaborează cu responsabilul de caz ori cu alți membri ai echipei la întocmirea actelor și documentelor copilului 1.2. Furnizează informațiile complete și pertinente cu privire la copil, funcție de specificul fiecărui caz 1.3. Sesizează responsabilul de caz cu privire la orice situație care impune modificări sau completări legate de documentele copilului
2. Întocmește documentele și rapoartele cu privire la copil	2.1. Documentele cu privire la copil sunt întocmite cu evidențierea clară și completă a particularităților situației acestuia 2.2. Documentele și rapoartele utilizează limbajul de specialitate ori, după caz, un limbaj adecvat copilului 2.3. Rapoartele solicitate cu privire la copil includ informații reale și complete și respectă cerințele angajatorului.
3. Îndosariază și păstrează documentele cu privire la copil	3.1. Documentele copilului sunt păstrate astfel încât să asigure confidențialitatea informațiilor prevăzute de lege. 3.2. Asigură accesul copilului la documentele pe care acesta le folosește (ex. cartea vieții copilului) 3.3. Urmărește perioada de valabilitate a documentelor păstrate și ia măsurile necesare reînnoirii acestora

GAMA DE VARIABILE:

Documente întocmite de asistentul maternal sau cu sprijinul acestuia:

- raport de evaluare a nevoilor copilului
- plan individualizat de protecție
- raport de revizuire a evaluării nevoilor

Ocupația: Asistent maternal

- raport de revizuire a planului individualizat de protecție
- rapoarte de urmărire a evoluției copilului
- raport de întâlnire cu copilul
- „cartea vieții copilului” sau alt document similar
- alte documente cu caracter intern stabilite prin proceduri ale angajatorului (ex. cele care se întocmesc în procedura de investigare/contestare a unui abuz/neglijare asupra copilului)

GHID DE EVALUARE

Cunoștințe:

- legislative, cu referire la documentele aferente diferitelor etape ale ocrotirii copilului dar și la documentele interne, stabilite de angajator
- psihologice, sociologice

Aptitudini,

- deprinderi de comunicare interactivă
- de analiza și sinteză
- de evaluare
- de structurare a informațiilor

În evaluare se vor urmări:

- capacitatea de a surprinde aspecte specifice, esențiale ale cazului
- capacitatea de a structura și de a sintetiza informațiile
- capacitatea de a colabora eficient cu specialiștii echipei multidisciplinare
- capacitatea de a realiza documentele care îl privesc pe copil, surprinzând etapele de evoluție ale acestuia și, dacă este cazul, de a-l implica direct pe copil în acest proces
- capacitatea de a prezenta cu suficiente amănunte cazul

UNITATEA 12

ASIGURAREA INTEGRITĂȚII COPILULUI

Descriere

Unitatea se referă la capacitatea asistentului maternal de a asigura copilului pe care-l are în îngrijire un mediu sănătos, sigur și stimulat.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică situațiile de risc	<p>1.1. Situațiile de risc sunt identificate cu promptitudine, ținând cont de particularitățile fiecărui copil.</p> <p>1.2. Identificarea situațiilor de risc legate de locuința asistentului maternal se realizează împreună cu asistentul social al copilului, înainte de mutarea copilului</p> <p>1.3. Identificarea altor situații de risc se realizează în permanență și vizează atât integritatea fizică a copilului cât și dezvoltarea psihică și emoțională corespunzătoare.</p>
2. Stabilește cauzele care duc la situații de risc	<p>2.1. Cauza unică sau complexul de cauze sunt stabilite pe baza analizei corecte a tuturor informațiilor deținute cu privire la situația copilului respectiv, a legislației în vigoare, precum și a contextului socio-economic românesc.</p> <p>2.2. Cauzele care duc la situații de risc major sunt notificate responsabilului de caz și analizate împreună cu acesta.</p>
3. Alege soluțiile pentru rezolvarea și/sau evitarea diferitelor situații de risc	<p>3.1. Identifică în timp util posibile soluții pentru rezolvarea și/sau evitarea situațiilor de risc</p> <p>3.2. Soluțiile sunt identificate corect, ținând seama de toate caracteristicile situației de risc.</p>

GAMA DE VARIABLE:

Contextul în care pot să apară situațiile de risc:

- în familia asistentului maternal
- la școală/grădiniță
- pe stradă
- la locul de desfășurare al vizitelor familiei naturale/altei persoane/familiei
- alte locuri frecventate de copil

Ocupația: Asistent maternal

Cauze care pot conduce la situații de risc:

- de natură fizică: legate de mediul fizic (ex. locuința asistentului maternal, împrejurimile, școală sau alte locuri pe care le frecventează copilul)
- de natura legală: legate de nerespectarea unor prevederi legale (ex. păstrarea confidențialității, asigurarea tratamentului medical prescris, respectarea obligațiilor stipulate în convenția de plasament, planul individualizat etc)
- de natura psihologică: legate de atitudini sau acțiuni ale asistentului maternal sau ale altor persoane cu care copilul vine în contact, care pot afecta dezvoltarea psihologică a copilului (ex. discriminare, desconsiderare, compătimire exagerată – toate putând conduce la scăderea respectului de sine al copilului)

GHID DE EVALUARE

Cunoștințe:

- Elemente de legislație
- Elemente de psihologice, sociologice

Abilități

- de comunicare verbală și non-verbală
- de analiză și sinteză a diferitelor tipuri de informații
- de identificare a soluțiilor corespunzătoare analizei/sintezei efectuate
- de persuasiune

La evaluare se va urmări:

- capacitatea de a distinge între acțiunile/informațiile care contribuie la integrarea copilului în noul mediu și cele care prezintă risc pentru copil
- capacitatea de a evalua concret situațiile de risc și de a le contracara
- capacitatea de a distinge situațiile de risc major și a solicita sprijin pentru depășirea/evitarea lor

UNITATEA 13

ASIGURAREA UNEI RELAȚII ARMONIOASE CU FAMILIA NATURALĂ SAU CU O ALTĂ PERSOANĂ/FAMILIE

Descriere

Unitatea se referă la capacitatea asistentului maternal de a contribui la menținerea relațiilor copilului cu familia sa naturală ori, după caz, la dezvoltarea unor relații armonioase cu o altă persoană/familie care urmează să se ocupe de îngrijirea acestuia.

Elemente de competență	Criterii de realizare
<p>1. Analizează datele cu privire la familia naturală sau, după caz, la o altă familie/persoană</p>	<p>1.1. Datele sunt analizate în mod obiectiv, în colaborare cu responsabilii de caz.</p> <p>1.2. Analiza datelor subliniază aspectele particulare ale fiecărui caz, detaliind caracteristicile relațiilor dintre copil–familia naturală–altă persoană/familie.</p> <p>1.3. Caracteristicile relațiilor dintre copil–familia naturală altă persoană/familie sunt analizate atât din punct de vedere legal, cât și din punct de vedere al modalităților de realizare.</p>
<p>2. Participă la identificarea acțiunilor necesare pentru menținerea relațiilor cu familia naturală sau, după caz, cu o altă familie/persoană</p>	<p>2.1. Colaborează cu membrii echipei multidisciplinare la identificarea acțiunilor necesare.</p> <p>2.2. Furnizează în timp util informații complete și corecte cu privire la relațiile copilului cu familia naturală ori cu altă persoană/familie.</p> <p>2.3. Face propuneri vizând modalitățile de menținere a relațiilor cu familia naturală ori cu altă persoană/familie.</p>
<p>3. Urmărește și sprijină menținerea relațiilor armonioase cu familia naturală sau, după caz, cu o altă familie/persoană</p>	<p>3.1. Pune în aplicare, potrivit documentelor, acțiunile identificate împreună cu membrii echipei multidisciplinare</p> <p>3.2. Acțiunile identificate vizează atât relația cu copilul aflat în îngrijire, cât și cea cu familia naturală ori cu altă familie/persoană.</p> <p>3.3. Sesizează de urgență responsabilul de caz cu privire la orice problemă apărută în derularea acestui proces.</p>

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABILE:

Datele referitoare la familia naturală sau după caz, la o altă familie/persoană se referă cel puțin la:

- situația generală a familiei, cu accent asupra motivelor pentru care copilul a fost separat de părinți
- sumar asupra profilului individual al membrilor familiei
- atitudini ale familiei față de diverse aspecte ale vieții cotidiene (ex. bani, hrană, sănătate etc)
- reguli/specificități ale familiei
- aspecte particulare legate de relaționarea cu copilul (ex. relație specială a copilului cu un anumit membru al familiei)
- statutul juridic al relațiilor copil-familie naturală (ex. exercitare drepturi părintești, drept de contact sau eventuale restricții, natura acestor restricții etc).

Relațiile personale ale copilului cu familia pot include:

- întâlniri ale copilului cu părintele ori cu altă persoană care are, potrivit prezentei legi, dreptul la relații personale cu copilul;
- vizitarea copilului la domiciliul acestuia cu acordul asistentului maternal;
- corespondența ori altă formă de comunicare cu copilul;
- transmiterea de informații copilului cu privire la părintele ori alte persoane care au, potrivit prezentei legi, dreptul de a menține relații personale cu copilul.
- transmiterea de informații referitoare la copil, inclusiv fotografii recente, evaluări medicale sau școlare, către părintele sau alte persoane care au dreptul de a menține relații personale cu copilul.

GHID DE EVALUARE

Cunoștințe:

- Elemente juridice
- Elemente de psihologie
- Elemente de sociologie

Deprinderi

- lucrul în echipă
- adaptarea la situații neconvenționale
- comunicare verbală și non-verbală

La evaluare se va urmări:

- capacitatea de a obține și transmite informații corecte referitoare la relaționarea copil-familie
- capacitatea de a oferi soluții/sfaturi și/sau de a interveni în mod adecvat la problemele apărute
- capacitatea de a comunica într-un limbaj accesibil interlocutorului
- aprecierea corectă a evoluției relației copil-familie